

Asiakaspolar

Lintubongarin elämää

Sivut 4-6

Sivu 31

Idols-tuomari
säästöhaasteessa:

Jone povaa synkkää tulevaisuutta

Lokan virkeä kylä elää kalasta

Keskiaukeamalla

Mikä messuilla kiinnostaa?

Hannu Kraatari ja Airi Hartikainen, Tervola

“Olen itse rakennusmies ja on mielenkiintoista tulla katsomaan mitä uusia virtauksia ja materiaaleja on tarjolla”, Hannu Kraatari kertoo Rovakairan messuosastolla.

“Minäkin katselen uusia virtauksia, joita voin tällä miehellä sitten teetättää. Hän kun osaa tehdä”, kehuu Airi Hartikainen.

Jouni ja Senni Haapaniemi, Muurola

“Vapaaliput meidät tänne lennätti. Kävimme tutustumassa muun muassa ilmalämpöpumppuun. Se on jo vuosia ollut mielessä. Nyt lämmitämme sähköllä ja puilla. Lupaavathan ne kauppiaat, että lämpöpumpulla säästöjä tulisi, kunhan ensin saisi sen puuttuvan 2000 euroa kasaan, jolla sellaisen saa.”

Jaana Huovinen ja Arto Puljujärvi, Rovaniemi

“Vaikeita kysymyksiä tässä Rovakairan kyselyssä”, tuskaillee Jaana Huovinen. Hän on seisahnut miehensä kanssa katsomaan tämänkin osaston tarjontaa. He kertovat olevansa Rovakairan asiakkaita, mutta tarkkailevat kyllä hintakehitystä.

He pohtivat messujen antia. “Rakentamiseen nämä tietenkin painottuvat. Me olemme rakentaneet talon 8 vuotta sitten, eikä se ole ajan-kohtaista, mutta esimerkiksi ilmalämpöpumpuosastolla tutustuimme tarjontaan. Ylitornion avovankilan osastolla on myös mielenkiintoisia tuotteita.”

Rovakairan osastolla vilkasta Rakennusmessuilla

Liittymäsopimuksia, säästövinkkejä, ratkaisuja rakentajille

Rovaniemen sähköyhtiöt pitävät yhteistä osastoa Rakentajamessuilla. Rovaniemen Verkko, Energiapolar ja Rovakaira tarjoavat kyselylomaketta, josta ei ihan helpolla selviäkään. Pirteät esittelijät auttavat vastaamaan ja samalla siirtyä tärkeää tietoa sähkökäyttäjille.

Vilkas rakentaminen Lapissa näkyy tälläkin osastolla. **Eija Saviaro** Rovakairasta vahvistaa, että rakentajat ovat liikkeellä. “Olen tehnyt useita uusia liittymäsopimuksia messujen aikana.”

Mökkikeskus on helppo ratkaisu

Messuosaston seinustalla komeilee pieni sähkökeskus. Rovakaira tarjoaa ulos-asennettavaa keskusta erityisesti mökkirakentajille. Ratkaisu on edullinen, ei vie arvokasta sisätilaa ja tarjoaa vaivattoman sähkönkäyttömahdollisuuden ulkona keskuksen pistorasioista. Myös työmaasähkö on rakennusaikana heti käytettävissä lopullisesta keskuksesta.

Sähkön hinta puhuttaa

Energiapolarin sähkön hinnan nousut ja laskut ovat osaston kestoaihe. Sähkömarkkinat vellovat ja ihmiset ovat yhä hintatietoisempia. Sähköyhtiöiden suoramarkkinointiponnistukset, puhelinkampanjat ym. ovat saaneet sähkökäyttäjät hereille. Monta tarjouspyyntöä on messuosastolla vastaanotettu ja heti maanantaina alkaa niiden lähettely asiakkaille.

Toisaalta messuilla jaettava tieto siitä kuinka paljon yhdellä eurolla saa helpotusta elämään sähkön välityksellä, luo myös hyvää perspektiiviä sähkön hintaan. Esimerkiksi porakoneella saa porata 20 tuntia, tietokonetta voi käyttää 70 tuntia ja astianpesukonekin pyörittää 10 kertaa.

Hyviä säästövinkkejä

Vaikka sähkö on sähköyhtiöiden tulonlähde, ne ansiokkaasti tarjoavat säästövinkkejä kuluttajille. Eniten voi perheen energiankäytössä säästää, jopa 29 euroa viikossa, peseytymällä Nuukasen perheen tyyliin.

Vaikka nelihenkinen perhe käy suihkussa päivittäin, säästöä syntyy, jos suihkukalusteet ovat melko uudet, kaikki ovat nopeita suihkussakävijöitä ja hana suljetaan saippuoinnin ajaksi. Käsiä pestäessä vettä valutetaan säästeliäästi ja hammaspyykillä käytetään mukia sen sijaan, että valutetaan vettä. ■

Lokan virkeä kylä elää kalasta

Kalastaja Risto Pyhäjärvi nostaa verkkoa avannosta Lokan tekojärvellä. Kaunis, hopeakylkinen siika nousee jälle. Se on Lokan leipää, jolla 95 asukkaan kylä pysyy elinvoimaisena.

On pilvinen toukokuun 10. päivä, pari lämpöastetta muuttuu kylmässä viimassa pakkaslukemiksi. Risto Pyhäjärvi kiskoo kurahousuja haalarin päälle, nostaa kylmälaitikon moottorikelkan rekeen ja lähtee karvalakin läpät lepattaen ajamaan viiden kilometrin matkaa verkoilleen.

Lokan luonnonvarausosuuskunta palvelee sekä asiakasta että kalastajaa

Lokan kyläläiset ovat sitkeitä yrittäjiä ja kotipaikkarakkaita. He tekevät kaikkensa pitääkseen kylänsä elinvoimaisena ja asuttuna. Perinteisesti poro on tärkeä toimeentulon lähde, mutta aikoinaan kylän viereen ilmestynyt tekojärvi on muuttunut tärkeimmäksi tulonlähteeksi. Kymmenen päätoimista ammattikalastajaa ja saman verran osa-aikaisia ottavat elantonsa tekojärvestä. Ilman kymmenen vuotta sitten perustettua Lokan luonnonvarausosuuskuntaa se tuskin olisi mahdollista.

“Luonnonvarausosuuskunta ostaa kalan kalastajilta fileinä määrättyyn hintaan ja hoitaa markkinoinnin ja myynnin”, Risto Pyhäjärvi kiteyttää toimintaperiaatteen. “Se lisää toimintavarmuutta asiakkaiden suuntaan, kun useampi kalastaja tuo saaliinsa. Toisaalta, kun markkinointi ja myynti sekä kylmäkuljetus on osuuskunnan harteilla, vapauttaa se kalastajat siitä vaivasta.”

Kylmäketju ei katkea

Kelkka pysähtyy avannolle. Työmaa odottaa siistissä järjestyksessä, työvälineet ja tuulensuoja otetaan käyttöön, vielä kelkalla kurvaus kiinnittämään naru verkon toisen päähän. Mies vetää hihansuojat ja kumikäsineet kuin kirurgi paikoilleen ja istahtaa avannolle. Hopeakylkistä siikaa nousee avannosta, ne irtoavat silmänräpäyksessä verkosta jatkaen matkaansa ämpäriin, jossa on kylmää vettä. Kun yksi verkko on katsottu, Pyhäjärvi verestää heti kalat ja laittaa jäihin kylmälaitikkoon. Katkeamattomalla kylmäketjulla ja verestyksellä pidetään laatu erinomaisena.

“Ei meille ole valituksia laadusta tullut. Olemme huolellisia, kala fileeraan heti EU-määräykset täyttävässä kalahallissamme ja ne pakataan jäihin odottamaan kylmäauton kuljetusta Sodankylään ja sieltä edelleen kohti Etelä-Suomea. Alle vuorokaudessa ovat fileet myynnissä Helsingissä, Tampereella ja muuallakin”, Pyhäjärvi kuvaa logistiikkaa. Luonnonvaraosuuskunnan kautta menevä vuotuinen saalis on 80 000 - 100 000 kiloa kalaa, siikaa, ahventa ja haukea, näistä siika on rahallisesti merkittävin.

Uusia kalastajia tarvitaan

Luonnonvaraosuuskunta työllistää puolet Lokan kylän työikäisistä. Kala tuottaa 70 prosenttia, poronjalostus 10, ruokapalvelut 15 ja matkailu loput viisi prosenttia. “Kalaa olisi otettavissa enemmänkin ja menekkiä on. Kaikki menee nykyisille asiakkaille, eikä tässä juuri ehdi suurempiin markkinointiponnistuksiin”, osuustoiminnan vetomiehenä toimiva Pyhäjärvi sanoo ja lisää, että imua on ollut Saksaan ja Italiastakin on kysely.

“Pullonkaula on kalastajien vähyys. Saalista on, mutta alalle ei ole uusia tulokkaita”, Pyhäjärvi kertoo ja pohtii, kuten kaikissa yrityksissä tänä päivänä, ihmisten ikääntymistä ja sitä miten saisi oman toimialan houkuttelevaksi nuorille.

Matkailijat olisivat tervetulleita

Matkailun lisääminen Lokan kylään olisi tärkeä tukijalka. “Voisimme palvella metsästäjiä, kalastajia, hiihtäjiä, keltakailijoita ja merikotkanbongaajia jatkuvasti ja kalastaa, kun niiltä töiltä ehtii”, hän visioi. Lokan kylä olisikin upea kohde tutustua aitolappilaiseen kylään, joka kauniine maisemineen taistelee olemassaolonsa puolesta. Sarasvuokin

kadehtisi tätä yrittäjähenkisyyttä ja luovuutta. Kylässä on ylä- ja ala-aste, kunnan koulurakennus isolla jumppasalilla 15 oppilasta varten.

Lokassa ollaan edelläkävijöitä

Luovuus näkyy nimenomaan kalastuksessa. Pyhäjärvi kertoo tutustuneensa eri puolilla ammattikalastukseen ja huomanneensa, että Lokassa ollaan edelläkävijöitä monessa asiassa. “Siitähän se johtuu, ettei meillä ole pitkiä perinteitä rasiitteenamme. Me saimme yhtäkkiä järven ja aloimme kalastaa. Ääriolosuhteissa toimiminen; pimeä, tuuli ja pakkasen kaverina, opettaa verkoilla käynnin sujuvaksi. Mm. talviverkon “kylmäpää” on ututettu muoviputkeen ja siinä on iskunvaimentimen kumitiiviste, jolla vesi pumppautuu pois. Ei jäädy, on nopea nostaa ilman jään hakkaamista.

Kuuluisa on myös Lokan kylässä valmistettu katiska. Kahdella nielulla ja oikeanlaisilla lisukkeilla sitä pidetään merikalastajia myöten parhaana katiskana. Kala menee ja pysyy, on helppo käsitellä ja kestävä. Veijo Pyhäjärvi tekee niitä 700 vuodessa ja kaikki, ja enemmänkin, menisi kaupaksi. Katiskojen lisäksi hän paulottaa verkkoja autotallissaan. Niitä kuuluu omassa kylässäkin kohtuullisen paljon. “Pari kilometriä pitää olla verkkoa, että saa riittävästi saalista”, kalastaja vahvistaa ja yhtä kautta kauempaa ne eivät kovassa käytössä kestä, vaikka laadukkaita ovatkin.

“Työ jää tänne missä sitä tarvitaan”

Kesäisin Risto Pyhäjärvi kokee verkkonsa koneellisesti ja se nopeuttaa selkeästi pyyntiä. Kesällä on muutenkin toimittava nopeasti, ilmojen ollessa lämpimiä. “Fileeraus työllistää kesäisin 20 nuorta kyläläistä. 90 prosenttia kalasta lähtee fileinä. Se on meidän etumme, työ jää

Risto Pyhäjärven päivän 25 kilon siikasaalis on “kohtuullinen”.

tänne, missä sitä tarvitaan”, hän sanoo ja esittelee samalla poikansa Villen, joka on vasta kirjoittanut ylioppilaaksi ja ennen armeijaan menoa käy isän apuna fileeraamassa. Näppärästi käy pojalla siian käsittely.

Kyläläisten halu pitää Lokka elävänä on onnistunut kovalla työllä, mutta tulevaisuus huolettaa. Ankaraan kalastajan ammattiin ei ole tunkua. “Jos kalavesien hoito olisi tehokkaampaa ja sen seurauksena saalismäärät suurempia, se houkuttelisi ehkä enemmän nuoria jäämään tänne”, Risto Pyhäjärvi miettii. Hän myös uskoo, että tutkimus- ja kehitystyöllä päästäisiin kannattavampaan kalastukseen. Pyydyskehittely ja tutkiminen, onko verkko, rysä vai louku ja millaiset sellaiset parhaimpia, olisi tärkeää selvittää. “Resurssimme eivät riitä siihen. Tarvitsisimme rahoitusta kehitystyöhön, sillä nyt on käytävä kokemassa omia verkkoja täyspäiväisesti, että toimeentulo säilyy.”

Lokan siassa maistuu Lappi

Kuusi verkkoa on koettu. Merikotka on hakenut omat herkkunsa, mateet ja hauen, jäältä. Risto Pyhäjärvi katsoo tekojärveä ympäröiviä tuntuja ja sanoo, ettei kyllästy työpaikkansa maise-miin. 25 kg siikaa kii-tää kelkkakyydillä kohti lopullista kuluttajaa. Toivottavasti hän maistaa siassa Lokan asukkaiden sisun, kauniit maisemat, arktiset olosuhteet, puhtaan veden, merikotkien lennon ja arvostuksen, jolla lokkalaiset hopeista kalaansa käsittelevät. ■

Ville Pyhäjärvi fileeraa ammatillisen ottein kalahallissa.

Rakentajan kannattaa olla liikkeellä ajoissa

Rakentamisen aikataulua suunniteltaessa on erityisen tärkeää sopia sähkön toimituksesta tontille hyvissä ajoin. Sähkölaitteiden asennuksen tekeminen onnistuu helpoiten käymällä Rovakairan toimistossa tai soittamalla asiakaspalveluumme.

Toimitusaika kaava-alueella on vähintään 6 viikkoa sähkölaitteiden asennuksen teosta. Sopimus voidaan tehdä reilusti ennen 6 viikon määräaikaa, kunhan sopimukseen tarvittavat tiedot ovat rakentajalla. Silloin on yksi oleellinen muistettava asia vähemmän rakennusprojektin aloituskiireissä. Lyhyemmällä toimitusajalla tilattu sähkölaitteiden aiheuttaa rakentajalle turhia, ylimääräisiä kustannuksia.

Mikäli sähkölaitteiden sijainti on kaava-alueen ulkopuolella, kannattaa ensin selvittää asiakaspalvelussamme tarkasti tulevan käyttöpaikan sijainti. Saat sen jälkeen liittymän kustannusarvion.

Rakentajan on hyvä selvittää ennen yhteydenottoa muutamia perusasioita koskien tulevaa sähkölaitteiden asennusta. Näillä tiedoilla päästään sujuvasti sopimuksen tekoon. Tiedot rakentaja saa parhaiten valitsemaltaan sähköurakoitsijalta.

1. Mikä on pääsulakekoko? Tavallisessa omakotitalossa se on yleensä joko 3x25A tai 3x35A.
2. Tuleeko 1-aikamittus eli yleissähkö tai vaihtoehtoisesti 2-aikamittaus eli yö/vuosisähkö? Lämmitysmuoto on ratkaiseva, sähkölaitteiden asennuksella se on yleisimmin 2-aikamittaus.
3. Toimitetaanko työmaakeskus rakentamisen alkuvaiheeseen vai tuleeko lopullinen kytkentä heti?
4. Milloin sähköt tarvitaan työmaalle?

Asiakaspalvelussa kerrotaan tarkemmin toimenpiteistä, joita tontilla pitää tehdä valmiiksi ennen sähkön toimittamista ja annetaan kirjalliset ohjeet työmaakeskuksen sijainnista sekä kaapeliojan kaivamisesta. Sähköurakoitsijan tehtävä on toimittaa mittarointipyyntö yleistietolomakkeella 2 viikkoa ennen lopullista kytkentää Rovakairalle.

Asiakaspalvelumme p. (016) 337 720 auttaa kaikissa liittymisasiassa.

www.rovakaira.fi

Veitikantie 4, PL 8013,
96101 Rovaniemi
Puhelin (016) 33 771
Asiakaspalvelu (016) 337 720
Faksi (016) 337 801
etunimi.sukunimi@rovakaira.fi

Rovaniemen palvelupiste

Napapiiri, PL 8013,
96101 Rovaniemi
(Käyntiosoite Pukinpolku 40)
Puhelin (016) 33 771
Asiakaspalvelu (016) 337 720
Faksi (016) 337 871
aluetsto.rovaniemi@rovakaira.fi

Sodankylän palvelupiste

Ojennustie 3,
99600 Sodankylä
Puhelin (016) 33 771
Asiakaspalvelu (016) 337 720
Faksi (016) 337 874
aluetsto.sodankyla@rovakaira.fi

Kittilän palvelupiste

Lukkarintie 30
99100 Kittilä
Puhelin (016) 33 771
Asiakaspalvelu (016) 337 720
Faksi (016) 337 821
aluetsto.kittila@rovakaira.fi

